

Центральний державний історичний архів України, м. Львів

ГАЛИЦЬКЕ НАМІСНИЦТВО, м. ЛЬВІВ

(назва фонду)

1772 – 1921 рр.

ФОНД № 146

ОПИС № 44

Описання кордонів Австрії з Росією і Прусією

(назва опису)

1776 – 1906, [1922], [1932] рр.

(крайні дати документальних матеріалів)

ПЕРЕДМОВА

Три поділи Польщі наприкінці XVIII ст. та рішення Віденського конгресу 1815 року, у якому взяли участь Австрія, Росія та Прусія, зумовили необхідність перегляду та уточнення державних кордонів. Для цього були створені міжнародні комісії, які працювали на певних ділянках кордонів і склалися з уповноважених урядами військових інженерів та представників місцевої влади. Вони повинні були розглядати претензії сторін, вносити зміни у лінії кордонів, укладати їх топографічний опис, який складався з детального опису місцевостей, переліку власників землеволодінь, через які проходила лінія кордону, та опису місць встановлення граничних знаків.

Окремим завданням було картографування пограничних територій, яке виконували, в основному, досвідчені військові інженери-картографи.

Представниками австрійського імператора та відповідальними за проведення кордону були генеральний радник австрійського парламенту барон Емануель Ліповські (Emanuel de Lipowski), полковник генерального штабу барон Ян Тобіаш Зеєгер фон Дюрренберг (Jan Tobiasz Seeger von Dürrenberg), підполковник корпусу інженерів-картографів австрійської армії барон Емерик Благоєвіч (Emeric de Blagoevich).

Уповноваженими російського імператора були генерал, військовий інженер-картограф Фредерик Огюст Д'Оврей (Frederic Ogust d'Ovreuy), полковник генерального штабу А. Скірський, радник волинського губернатора А. Скачков.

Зі сторони польського короля комісію представляли капітан кадетського корпусу, військовий інженер-картограф Кароль Сераковський (Karol Sierakowski), обер-лейтенант артилерії М. Глубіцький, військовий інженер-картограф Адам Бояновіч (Adam Wojanovich).

Протоколи та звіти писалися у кількох примірниках мовами держав-учасниць Віденського конгресу та французькою, яка була у той час мовою дипломатії, деякі зауваження робилися латинською мовою. Масштаб карт

вказували у відповіднику до мір довжини, прийнятих у цих державах: у австрійському – туази, у польському – пруди, в російському – сажні, в англійських полях тощо. Всі карти кольорові, деякі з них клеєні на полотно.

Робота комісій займала багато часу, тому від моменту підписання тієї чи іншої угоди до моменту ратифікації минало іноді декілька років.

Матеріали діяльності цих комісій відклались у описі № 44 Галицького намісництва. Це звіти про врегулювання демаркаційних ліній між Королівством Галичини та Володимирії і Королівством Угорщини (1776–1778), протокол перевірки та впорядкування прикордонної смуги державного кордону між Королівствами Галичина та Польща на відтинку між Віслою і Бугом (1842–1845), узгодження демаркаційної лінії між Росією і Австро-Угорщиною (1884–1904) та багато інших.

Збереглись також документи діяльності комісій з демаркації кордонів, що складаються з протоколів засідань комісії, топографічного опису кордону та його картографічного відтворення: топографічний опис і карта державних кордонів між Королівством Галичини і Володимирії у складі Австрійської імперії та Польщею у складі Російської імперії після Варшавського конгресу 9 лютого 1776 року, а також протоколи та 78-ми аркушева карта (збереглись тільки секції I–IX (Західна Галичина)) австрійсько-пруського кордону, ратифіковані 31 січня 1797 року у Кракові, опис кордонів і карта демаркації австрійсько-російського кордону, ратифіковані у Львові 19 березня 1810 року австрійським і російським імператорами, топографічні описи кордонів між Австрійською та Російською імперіями за Віденською угодою 3 березня 1815 року, протоколи роботи комісії та топографічні описи встановлення демаркаційної лінії австрійсько-російського кордону вздовж Збруча (1902–1906).

Документи, пов'язані з демаркацією державних кордонів, відклались також у описах №№ 4, 58, 62 фонду 146 «Галицьке намісництво» та у фонді 157 «Комісія Намісництва, м. Краків».

Документи опису писані французькою, німецькою, латинською, польською та російською мовами.

Розходження у крайніх датах фондоутворювача (1772–1921 рр.) та документів опису № 44 (1776–1906, [1922], [1932] рр.) пояснюється наявністю в описі топографічних карт польсько-чехословацького кордону за [1922] та [1932] роки.

Підстава:

1. Документи фонду.
2. Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі – Львів, 2002. – 752 с.
3. Кришталович У. Карти демаркації кордонів Австрії кінця XVIII–поч. XX століть // Записки НТШ – Львів, 2006. – Т. ССLII – С. 304-320.
4. Słownik historii Polski / red. Łepowski T. – Warszawa, 1977 – S. 194-197.

Передмову склала
науковий співробітник

М. А. Когут

2008 рік

ПЕРЕВІДНА ТАБЛИЦЯ

Старий №	Новий №
1	1
2	2
3	3
4	13
5 – пропущений	
6	9
7	10
8	8, 16
9	17
10 – пропущений	
11	27, 28
12	23
13	24, 25, 26
14	21, 22
15	5
16	12, 15
17	4
18	6
19	7
20	14
21	11
22	18, 19, 20
	29
	30
	31

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЦДА України, м. Львів
Д. І. Пельц
« 19 » грудня 2008 року

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Мова документів
1	Повний опис кордонів між Королівством Галичина та Королівством Польща після Варшавської угоди 9 лютого 1776 року	1776, 1778	114	німецька, польська
2	Карта демаркації державних кордонів між Галичиною і Польщею після Варшавської угоди 1776 року. Секції I–LXVI. М 1:4800. Копія	1776	66	німецька, польська, французька, латинська
3	Опис державних кордонів між Західною Галичиною і Прусією у 1797 році. Копія	1797	74	німецька, польська
4	Опис демаркаційної лінії та топографічна карта кордону між Королівством Прусія у складі Священної Римської імперії та вільним містом Краковом за угодою 1797 року. Фрагмент. Секції I–IX. М 1:1600	1797	27	французька, польська
5	Топографічна карта австрійсько-російського кордону за угодою 1810 року. 34 секції. М 1:4400. Копія	1810	37	німецька, французька, польська
6	Опис демаркаційної лінії між вільним містом Краковом та Королівством Польща у складі Російської імперії за Віденською угодою 3 травня 1815 року. Копія	1815	106	французька, польська
7	Опис демаркаційної лінії між вільним містом Краковом та Галичиною у складі Австрійської імперії за Віденською угодою 3 травня 1815 року. Копія	1815, 1878	18	-«-
8	Угода про демаркацію державних кордонів між Королівством Галичина і Польщею за Віденською угодою 3 травня 1815 року. Ратифікація угоди імператором Австрії Францом І. Копія	1815, 1827	12	французька, латинська
9	Топографічний опис кордонів між Королівством Галичина і Королівством Польща за Віденською угодою 3 травня 1815 року. Копія	1815, 1827	248	французька, польська

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Мова документів
10	Топографічний опис кордонів між Галичиною та Буковиною у складі Австрійської імперії і польськими провінціями та Бессарабією у складі Російської імперії за Віденською угодою 3 травня 1815 року. Копія	1815, 1829	551	німецька, французька
11	Опис австрійсько-російського кордону на відтинку Тартаків – Стоянів у Сокальському повіті. Копія	[1815]	22	французька, польська
12	Топографічна карта і опис меж вільної торгівельної зони з центром у м. Підгірці за Віденською угодою 3 травня 1815 року. М 1:500	1816	9	німецька, польська
13	Опис демаркаційної лінії між вільним містом Краковом, Австро-Угорщиною, Росією та Прусією. Копія	1818	77	французька
14	Протокол ратифікації кордонів між Австрійською імперією та Російською імперією за Віденською угодою 1821 року. Копія	1821, 1828	60	-«-
15	Карта-схема та опис змін демаркаційної лінії між вільним містом Краковом та Галичиною у складі Австрійської імперії в районі мм. Могила та Плашів. М 1:50	1837–1844	5	німецька, польська
16	Топографічний опис російсько-австрійського кордону в районі м. Новий Олексинець, протокол перенесення граничних знаків та його ратифікація	1837, 1840	58	французька, польська, німецька, російська
17	Протокол перевірки та впорядкування прикордонної смуги державного кордону між Королівствами Галичина та Польща на відтинку між Віслою та Бугом. Копія	1842–1845	113	німецька, польська
18	Протоколи Міжнародної комісії для перевірки та впорядкування прикордонної смуги державного кордону між Австро-Угорщиною та Росією	1885, 1894	23	польська, німецька, російська
19	Фрагмент топографічного опису державного кордону між Галичиною у складі Австро-Угорщини та Росією (№ 664–854)	[1902]	121	німецька, польська

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Мова документів
20	Фрагмент топографічного опису державного кордону між Галичиною у складі Австро-Угорщини та Польщею (№ 854–1033)	[1900]	119	німецька, польська
21	Директриса до карти державного кордону між Галичиною та Росією по р. Збруч. М 1:75000	1902–1905	4	-«-
22	Карти державного кордону між Галичиною та Росією по р. Збруч (№ 1–92). М 1:5000	1902–1905	94	німецька, польська, російська
23	Протоколи Міжнародної комісії з врегулювання австрійсько-російського кордону (№ 1–9)	1902–1905	358	німецька, російська
24	Топографічний опис австрійсько-російського кордону по р. Збруч через Збаразький та Скалатський округи	1905	159	-«-
25	Топографічний опис австрійсько-російського кордону по р. Збруч через Гусятинський округ	1905	106	-«-
26	Топографічний опис австрійсько-російського кордону по р. Збруч через Борщівський округ	1905	228	-«-
27	Топографічний опис державного кордону по р. Збруч між Австро-Угорщиною та Росією (графічні таблиці, математичні розрахунки, описи місцевості). Секції 1–22. Чернетка, том I	1906	465	німецька
28	Топографічний опис державного кордону по р. Збруч між Австро-Угорщиною та Росією (графічні таблиці, математичні розрахунки, описи місцевості). Секції 23–43. Чернетка, том II і останній	1906	424	-«-
29	Топографічна карта польсько-чехословацького кордону. Фрагмент. Секції 3, 5–11, 20–26, 28–32, 42–67 (г. Туркул–г. Бескидек)	[1922]	46	польська, чеська
30	Топографічна карта польсько-чехословацького кордону. Фрагмент. Секція VI (м. Торунь – м. Воловець). М 1:2880	[1932]	41	французька, польська, чеська

№ п/п	Заголовки справ	Крайні дати	Кількість аркушів	Мова документів
31	Топографічна карта польсько-чехословацького кордону. Фрагмент. Секція XII (м. Земплінська Руска – м. Лупків). М 1:2880	[1932]	61	французька, польська, чеська
32	Інвентарний опис фонду	[до 1939], 1959	18	німецька, французька, польська, російська

До опису внесено 32 (тридцять дві) справи з № 1 по № 32

Опис переробила
науковий співробітник

М. А. Когут

Начальник відділу
довідкового апарату та обліку документів

Г. Л. Громова

Схвалено
Протокол засідання ЕПК №
"19" грудня 2008 року

Завідувач сектора зберігання

Т. О. Шевчук

2008 рік